Dejiny sociálnej práce

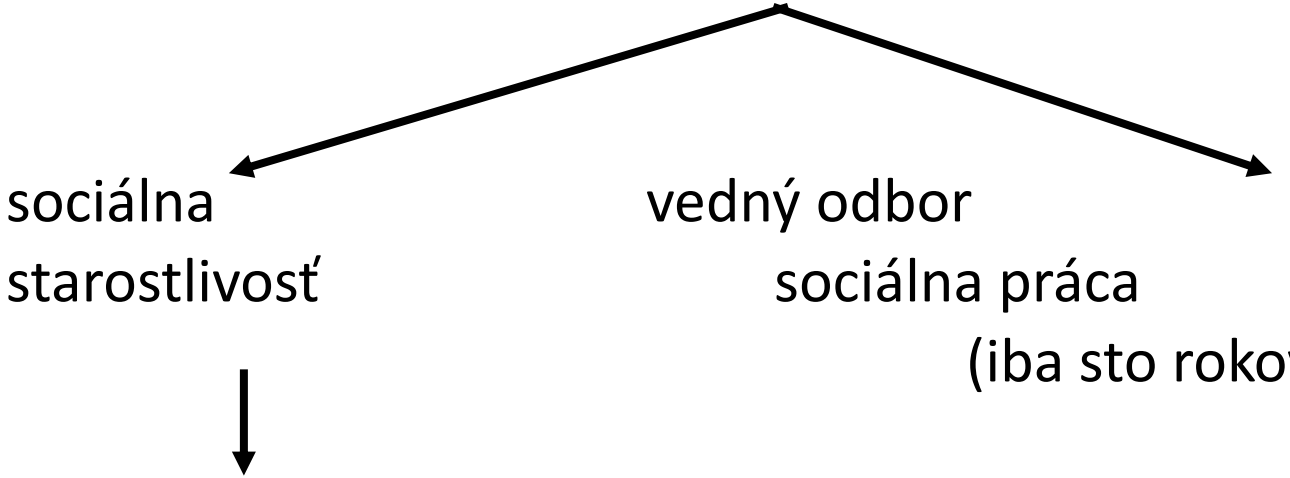

sociálna starostlivosť

vedný odbor sociálna práca (iba sto rokov)

od rodinnej a rodovej vzájomnosti

cez pomoc chudobným, chorým a opusteným

až po komplexnú sústavu soc. starostlivosti

sociálne myšlienky a teórie

sociálno-politické postoje

koncepcie soc. zabezpečenia

formovanie inštitúcií

Vymedzenie predmetu dejín SP

SP je: - pracovný proces

- zároveň aj teória tohto procesu

teória pomáha analyzovať problémovú situáciu

- teoretické rozhodnutia

- teoretický systém

Historické začiatky:

filantropické a charitatívne organizácie,

zanietení jednotlivci

Pravek - lovecká spoločnosť

dejinné obdobie ľudstva,
o ktorom nie sú zachované písomné správy
(10.000 rokov pred Kr.) predcivilizacia

- **solidarita v rámci kmeňa**
- **vzťahy osobné, pomoc bezprostredná a neformálna**
- **záujem o prežitie bol vyšší ako indiv. záujmy** ***(starší muž v manželstve)***

Neolit - vznik prvých štátov
(Egypt, Mezopotámia) okolo 3.000 pred Kr.

- Babylon – penzia pre vyslúžilých vojakov
  - siroty po vojakoch

Grécko cca 2.000 pred Kristom

bezplatné jedlo, voľné vstupné do divadiel,

Rím 500 pred Kristom

skupiny klientov vyživovaných boháčmi alebo inštitúcie podporných remeselníckych spolkov

Sociálnu pomoc poskytoval štátny úradník prideľujúci potrebné prostriedky.

Definícia sociálnej práce Medzinárodnou federáciou sociálnych pracovníkov :

- Činnosť, ktorá predchádza alebo upravuje
- problémy jednotlivcov, skupín, komunít
- vznikajúce z potrieb jednotlivcov a spoločenských inštitúcií.

- Činnosť v prospech klientov (jednotlivcov, rodín, skupín, komunít), ktorú môžeme charakterizovať pojmami
- „pomoc“, „podpora“ a „sprevádzanie“

2 Interdisciplinárny charakter

- sociológia
  - pedagogika
    - psychológia
      - ✓ právo
        - ✓ teológia
        - ✓ filozofia
        - ✓ ekonomika

Pramene dejín SP

1. **písomné**
2. **hmotné**
3. **obrazové**
4. **naračné**

Písomné pramene

1. písomné pramene úradného pôvodu

   (zákony, predpisy, nariadenia, smernice, obežníky, výročné správy, štatistiky, hlásenia)
2. písomné pramene súkromného charakteru *(korešpondencia, denníky, memoáre, životopisy)*
3. *písomné záznamy udalostí (záznam, letopis, anál,kronika, publicistika – letáky,brožúry, noviny, časopisy)*

4. Spisy

(o sociálnej a sociálnopolitickej problematike)

5. beletristické diela

(popisujú úroveň sociálnej práce)

Hmotné pramene

- výrobky ľudskej činnosti
- výrobné nástroje
- stroje
- predmety dennej spotreby
- ozdobné predmety

Obrazové pramene

- dobové obrazy
- kresby
- grafiky
- fotografie
- filmy
- mapy
- plány budov

Naračné pramene

- spomienky
- výpovede

3 Filantropia

- (z gréčtiny filein - milovať, anthropos - človek)
- ľudomil, dobročinný človek či priateľ ľudí
- daruje čas, peniaze a hmotné statky na charitatívne účely (darcovstvo a dobrovoľníctvo).
- Filantropia je láska k ľuďom, založená na humánnom princípe.

- Opačný názor zastávajú ľavicovo orientované politické strany (socialistické): prostriedok buržoázie, slúžiaci na maskovanie vykorisťovania a zároveň na oklamanie a odvádzanie vykorisťovaných od boja za triedne záujmy.

4 Kalokagathia

Ideál krásneho a vznešeného človeka (sochárstvo) = súlad teles. a duše. krásy

- telesné nedostatky : odpor a pohŕdanie
- slabé deti v Sparte – skala Apothet
- nechcené deti – bez jedla - nechali zomrieť kerameikos
- nemanželské deti
- prebytočné deti

5 Dĺžne otroctvo

- Staroveké Grécko 3000 pred Kristom Otrok nebol pokladaný za osobu, ale za vec, za živý nástroj, za bytosť, ktorá nemá schopnosť uvažovať. Otroci boli často svojimi pánmi týraní a mučení.
- V Aténach pravidlo: otrok nemá byť na súde vypočúvaný inak, než za stáleho mučenia

- Nebezpečenstvo pre slobodných občanov schudobnieť a upadnúť do dlžného otroctva.
- K najznámejším patria reformy v Aténach, pri ktorých Solon asi v roku 600 pred Kristom zrušil všetky hypotekárne dlhy za ktoré ručil dlžník svojou slobodou. Zákonom bolo rodičom prikázané starať sa o svoje deti a súčasne bola stanovená povinnosť detí živiť starých rodičov.

6 Päť citátov Ježiša z Nazaretu vo vzťahu k sociálnej činnosti

Kresťanský starovek (1 - 8 stor.)

Ježiš z Nazareta (Kristus – kresťania)

1. Podobenstvo o milosrdnom samaritánovi

- **Choď a rob podobne**

2. Podobenstvo o dĺžnikovi

a) odpustiť zo srdca

b) odpusť nám – ako i my odpúšťame

c) nechaj svoj dar na oltári

3. Čokoľvek ste urobili jednému z najmenších – mne ste to urobili

4. Milovať Boha blížneho ako seba samého

5. Nové prikázanie vám dávam

aby ste sa milovali navzájom

tak ako som ja miloval vás

7 Diakon, diakonia

diakonia – grécke - znamená službu. Apoštoli (1. stor. Jeruzalem)

sa od prvého dňa venovali starostlivosti o chudobných.

Pokladali to za povinnosť patriacu k ich úradu.

Ich prvou úlohou bolo hlásať vieru, ale keďže jeruzalemská Cirkev chytro rástla, pribrali si pomocníkov, sedem diakonov (Štefan).

Biskup sa staral o všetkých chudobných.

Kresťania skladali majetok k nohám apoštolov, ktorí ich rozávali chudobným.

Stav (skupina): vdovy a diakonisy

Dnes Nemecko: diakonia

8 Matricularii

- **„matricularii”, t.j. zapísaní do cirkevnej matriky chudobných.**
- V roku 251 mala rímska cirkev 1500 matrikových chudobných

- Apoštolské konštitúcie: pravidlo pre starosť o núdznych: „Práceschopným obstarať prácu a len tým, čo nemôžu pracovať, treba dávať podporu”.

9 Cirkevné zbierky - Tertuliánova poznámka

- Tertulián: „každý dáva raz za mesiac,
  alebo kedy chce a môže, lebo nik nie je nútený dávať“
- **kostolné zbierky**
- Cypriánove “záhrady”
- dedičstvo klerikov
- donácie bohatších kresťanov,
  aj pohanov a priaznivých vládnych úradníkov

10 Sociálny charakter kultu

- nikdy sa kresťania neschádzali len kvôli modlitbe (úcta k Bohu), ale vždy robili aj zbierky - teda služba blížnym.
- obrady, kult mal aj sociálny charakter.

- Dnes: zbierky v kostole

11 Rozdiel v chápaní hrdinstva

- Pre pohanstvo bol hrdinom dobyvateľ, vojak, silný muž – hrdina. Hodnotami bolo bohatstvo a sláva.
- V kresťanstve bol veľkým ten, kto mal milujúce srdce, dobrodinec, nezištný človek, svätec – kvalitný človek. Hodnotou je ľudskosť a večný život.

11 Rozdiel v chápaní hrdinstva

- **Milánsky edikt 313 – cisár Konštantín**
- **Európa: Kelti, Germáni, Slovani**

- oslava dobyvateľa, hrdinu

- opak kresťanskej lásky

kresťanská dobročinnosť – mravná povinnosť

nedá sa právne vynútiť;

lokálny rozmer)

Po r. 313 - rozvoj kresť. charity

Augustiniáni

Aurelius Augustínus (354 – 430)

Miluj a rob čo chceš!

Ak mlčíš, mlč pre lásku;
ak rozprávaš, hovor z lásky;
ak napomínaj z lásky;
ak odpúšťaš, odpúšťaj z lásky.
V hĺbke tvojho srdca
nech je zakorenená láska.
Z tohto koreňa,
sa nemôže narodiť nič iné
iba dobro.

(Komentár k listom sv. Jána 7, 8)

Stvoril si nás pre seba Pane

a nespokojné je naše srdce,

kým nespočinie v Tebe.
(Vyznania 1, 1)

Taký je človek aké sú jeho lásky.
(Reč 96, 1)

12 Prvá nemocnica podľa druhu chorôb

- **budovy: sirotince, chudobince a útulky pre cestujúcich**

  (stavebný komplex: dielňa, katedrála, rezidencia biskupa)

• Bazil Veľký (330 – 379) – Cézarea: prvá nemocnica (oddelenia podľa druhov chorôb)

Egypt – prvé kláštory 4. stor. - poradenstvo

- **Xenodochium (xenos – cudzinec) chudobní a chorí**

  Nicejský koncil 325 – príkaz
- **Nosokomium (nosos – nemoc)**
- **Brefotrofium (brefos – dieťa)**
- **Orfanotrofium (orfanos – sirota)**
- **Gerontotrofium (geron – starec)**
- **Ptochotrofium (ptochos – chudobný)**

13 Benediktíni - zakladateľ, krajina, storočie

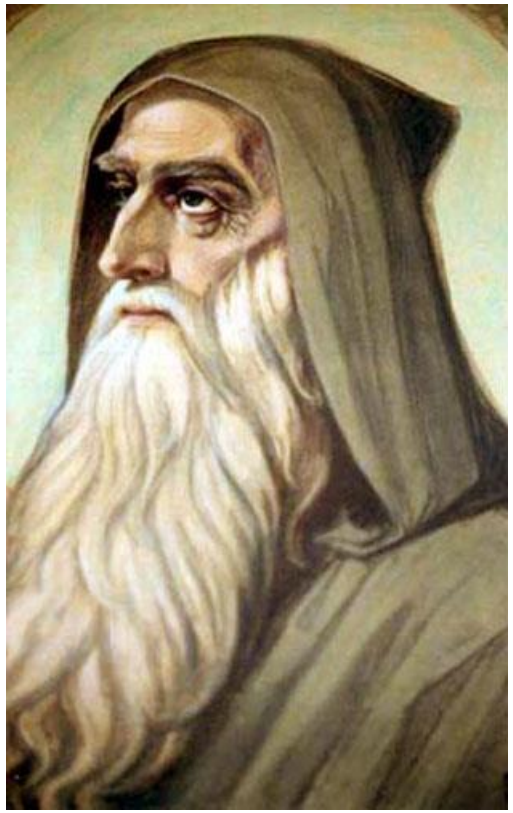

Sv. Benedikt z Nursie (480 – 547)

- **529 - na hore Monte Cassino zakladá prvý benediktínsky kláštor, píše svoje dielo Regula**

- **„Ora et labora!“ – „Modli sa a pracuj!“**

- **rovnováha medzi prísnosťou a umiernenosťou**
- **hľadanie Boha a jednota s ním**
- **všestranná pomoc ľuďom a oslava Boha**
- **pokora vo všetkom**

Starostlivosť o chorých

v stavebných plánoch a pôdorysoch
integrálnou časťou baziliky bol nielen kláštor,
ale aj nemocnica, kúpeľňa, dom lekárov
a záhrada pre pestovanie liečivých bylín.
Išlo o premyslený komplex stavieb.

Benediktíni na Slovensku

- rýchle rozšírenie kláštorov do celej Itálie, Gálie, Španielska, Británie a strednej Európy

- 10. – 15. st. – najväčší rozmach, benediktínske kláštory vznikajú aj na Slovensku

- najznámejšie:

  opátstvo sv. Hipolita na Zobore v Nitre

  opátstvo sv. Benedikta na Skalke pri Trenčíne

  opátstvo v Hronskom sv. Beňadiku

14 Ján Almužník - zakladateľ, krajina, storočie

- **560 na Cypre, neskôr biskup – patriarch v Alexandrii, v Egypte.**
- **Za veľké skutky dobročinnosti ho začali nazývať almužníkom.**
- **Dbal o to, aby duchovenstvo viedlo príkladný život - osobný príklad**
- **„Tých, čo vy voláte žobrákmi a chudobnými, ja volám pánmi. Naozaj ich za takých považujem, lebo oni nám môžu pomôcť do neba.“**
- **Zomrel okolo roku 620. Pochovali ho v Carihrade.**
- **V roku 1632 boli jeho ostatky uložené v Bratislave v Dóme sv. Martina, kde je vybudovaná aj náhrobná kaplnka.**

15 Prínos kresťanstva - porovnanie s pohanstvom

1. úcta k ľudskej osobe (každý človek je stvorený na obraz Boží) – pohanstvo hlásalo otroctvo
2. Rozdiel v chápaní hrdinstva
3. Krvná pomsta - naproti tomu kresťanstvo učilo povinnosť odpustiť
4. Pohanské prinášanie ľudských obetí – kresťanstvo: chlieb a víno.
5. Polygamia bola pohanská - kresťanstvo hlása manželstvo monogamické a nerozlučiteľné, teda postavené na partnerstve

6. Proti pohanským vojnovým výpravám – kresťanstvo zavádza stabilitu - usadiť sa, mať pôdu a zveľaďovať hospodárstvo (Karol Veľký, Štefan, uhorský kráľ).

Treuga Dei

7. V čase moru, cholery – pohania sa štítili a vyhadzovali chorých na ulicu. Kresťania budovali nemocnice, lebo v každom blížnom videli Krista.

8. Povinnosť svätiť nedele a sviatky -zvyšovanie kvality vnútorného osobného života.

9. Sociálny význam rozšírenia kresťanstva bol v budovaní kláštorov, škôl a kostolov, čo znamenalo rozvoj kultúry, písomníctva a humanity.

16 Františkáni - zakladateľ, krajina, storočie

- Assisi (talianske mesto) - okolo roku 1200
- žil v dobrovoľnej chudobe

ako pustovník na okraji spoločnosti.

- „Ak by sme vlastnili hocijaký majetok, potrebovali by sme zbrane a zákony, aby sme ich mohli ochrániť. Vlastníctvo = smrť pre lásku.
- Čo môžeš urobiť človeku, ktorý nič nemá? Čo ukradneš človeku, čo nič nevlastní? Nemôžeš zruinovať človeka, ktorý nenávidí prestíž.
- Z hľadiska sociálnej práce ide o funkciu: byť emaptický a pomáhať nezištne.

- Vymyslel „živý betlehem“ -základ vianočnej tradície
- neskôr krížovú cestu

17 Dominikáni - zakladateľ, krajina, storočie

- okolo roku 1170 v Španielsku
- rehoľa sa volá „kazateľská“

Ordo Praedicatorum.

- Hlavným cieľom bol apoštolský kazateľský úrad na záchranu ľudí. Hlásať Božie slovo, no najprv ho museli mať premeditované.
- Z hľadiska sociálnej práce ide o funkciu: učiť, dvíhať gramostnosť, rozvíjať vzdelanie

18 **Svätá Alžbeta**, krajina, storočie

Ľudovít i Alžbeta, boli vzornými panovníkmi zakladali chudobince, pomáhali chudobným a chorým, zamestnávali ich pri svojom dvore.

Snažili sa o odstránenie sociálnej nerovnosti
zmenou medziľudských vzťahov,
rešpektovaním ľudskej dôstojnosti
a priznaním práv každému človeku.

Pozvanie otca, Ondreja II.

- „Vo svojej dobrovoľnej chudobe som šťastnejšia, ako vy na kráľovskom dvore.“

19 Elemosineria apostolica

- 12. – 14. stor.
- cirkevný úrad pre charitu
- prvá apoštolská charita: stanovy predbehli o niekoľko storočí teóriu soc. práce

20 Cirkevné bratstvá a sedem skutkov milosrdenstva

- 14. a 15. stor.
- spoločenský a náboženský klub pri kostole
- laické združenie veriacich

Sedem skutkov milosrdenstva

1. hladných sýtiť,
2. smädných napájať,
3. nahých odievať,
4. nemocných navštevovať,
5. väzňov utešovať,
6. mŕtvych pochovávať,
7. pocestným poskytovať prístrešie.

21 Začiatky sociálnej činnosti na Slovensku

863 Cyril a Metod prišli na Veľkú Moravu.

Konštantín - Cyril zložil slovanské písmo, hlaholiku

a preložil do staroslovienskej reči Evanjelium svätého Jána.

„Na počiatku bolo Slovo a Slovo bolo u Boha a to Slovo bolo Boh.“

Toto sú prvé slová napísané v staroslovienskej reči.

Tým sa stali zakladateľmi našej kultúry.

Neskôr preložil aj potrebné bohoslužobné knihy, škola pre prípravu kňazov.

22 Štefan, uhorský kráľ

zjednotil maďarské kmene a donútil ich usadiť sa.

budoval občiansku a cirkevnú organizáciu svojej krajiny.

Cirkevnoprávne rozdelil celé územie na desať diecéz, z čoho boli dve arcibiskupstvá: Ostrihom a Kalocsa.

Sociálny význam rozšírenia kresťanstva bol v budovaní kláštorov, škôl a kostolov, čo znamenalo rozvoj kultúry a humanity.

Povinnosť svätiť nedele a sviatky znamenala zvyšovať kvalitu vnútorného osobného života. Preto pokresťančenie znamenalo pokrok, skultúrnenie a malo sociálny rozmer - rozvoj úcty k ľudskej osobe.

23 Protestanská reformácia

- Martin Luther
- Okolo r. 1500 wittenberský poriadok
- zákon: starostlivosť o chudobných

Rozlišovanie na pravých a falošných chudobných

Princíp:

práceschopného treba vychovávať,

podporovať iba práce neschopného.

Falošný chudobný = preto si chudobný, lebo si hriešny! alkohol, lenivosť atď.

Zborová diakonia

- Holandsko - budované rôzne typy ústavov – sirotince, starobince, nemocnice, ústavy pre choromyseľných, pracovné domy, ...

24 Katolícka reformácia

Nové katolícke rehole, ktoré sa starali o

- 1. vzdelanie a školy (jezuiti, piaristi)
- 2. zdravotníctvo (milosrdní bratia)
- 3. charita – pastorácia (lazaristi)

25 Milosrdní bratia

- V roku 1540 postavil v Granade nemocnicu so 47 posteľami.
- Seba pokladal za najhoršieho spomedzi všetkých. Granadský arcibiskup mu pri istej príležitosti dal osobitné rúcho sivej farby. Poučil ho, že čnosť chudoby nespočíva v špinavých a roztrhaných šatách. Dal mu meno Ján z Boha.
- Tak vznikol rád Milosrdných bratov.
- Závet svätého Jána z Boha: *„Chcel by som, aby všetci chorí vedeli, že si ich nesiem v srdci, či už sú v nemocnici, doma,*

alebo bez povšimnutia okoloidúcich ležia niekde na ulici...

Oni sú jediným mojím dedičstvom, ktoré vám zanechávam. Majte otvorené oči a uši pre blížnych...

26 Piaristi (Jozef Kalazanský 1556 – 1648)

- 1597 – prvá Zbožná škola

- Revolučny krok – vzdelanie ponúkané zadarmo

- 1617 – škola schválená pápežom Pavlom V. - viac ako 1500 detí
- 4 jednoduché sľuby: *poslušnosť*
  čistota
  chudoba
  učenie detí

....Právo na bezplatné základné vzdelanie...
(Deklarácia práv dieťaťa,OSN 1959)

- **Prievidza (1666)**
- **Brezno (1673)**
- **Svätý Jur (1685)**
- **Nitra (1701)**
- **Krupina (1720)**

Piaristi vychovali významne osobnosti

27 Jezuiti

Ignác z Loyoly 1491 – 1556

školstvo a veda

1615 jezuitské kolégia

školy s internátmi

v Humennom a Trnave.

Z trnavského kolégia sa v r. 1635

vyvinula Trnavská univerzita.

Neskôr vznikla

jezuitská univerzita v Košiciach (1657).

Omnia ad maiorem Dei gloriam! - Všetko na väčšiu Božiu slávu

súvislosť so sociálnou prácou

podporovanie spravodlivosti,

evanjelizácia ľudskej kultúry,

napomáhanie medzináboženskému dialógu,

angažovanie sa v ekumenickom dialógu,

podporovanie a spolupráca s laikmi v ohlasovaní evanjelia,

univerzitný apoštolát,

masmédiá,

duchovné cvičenia,

vedecká činnosť.

28 Poor Law - Chudinský zákon (okolo r. 1600)

- Henrich VIII. (1491 - 1547)

- supremačná prísaha

starostlivosť o chudobných financovaná z daní obce

štátna sociálna starostlivosť nevznikla z lásky k ľuďom,
ale z politickej vypočítavosti.

Ústup cirkevných myšlienok (spása prostredníctvom charity)

Nástup : práca a zisk – osvietenectvo

1795 – 1834 Speenhamland Law

chudobný dostával podporu (počet detí a cena chleba) =

nižšia ako plat najhoršie plateného robotníka

29 Vysvetliť industriálny kapitalizmus

Zväčšenie spoločenských rozdielov

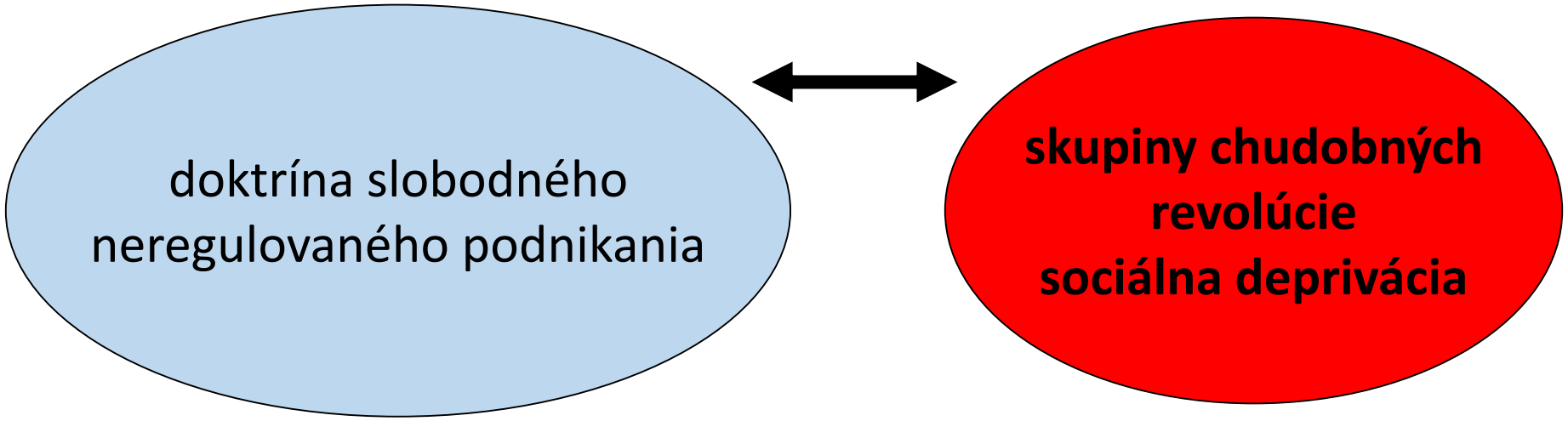

30 Následky industriálnej civilizácie

- zakladanie tovární
- rast miest *(hygiena a stravovanie ?)*
- vznik robotníctva *(nová spoločenská vrstva)*
- emancipácia žien

Vznik podporných spolkov

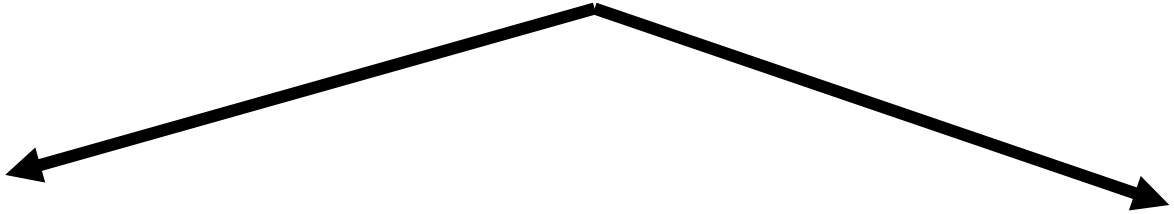

starostlivosť o biednych

podpora

strach, obava bohatých

– podriadiť spolky štátu

financovanie štrajkov

1793 zákon v Anglicku, 1848 Francúzsko, Rakúsko

koniec 18. stor:

Ekonomia ako samostatná veda

kánon liberalizmu:

štát sa nemá pliesť do voľného trhu

(politická filozofia: Adam Smith:

„Bohatstvo národov“)

škótsky filozof, etik a sociológ,

zakladateľ modernej politickej ekonómie

1723 - 1790

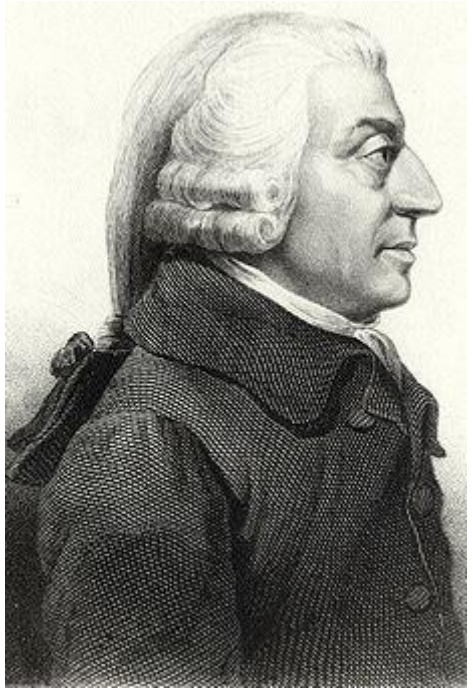

31 Socialistická doktrína

Koniec 18. stor:

Veda a technika - objektivistická racionalita,

osvietenectvo, pozitivizmus

Socialistická doktrína – nutnosť spoločenských reforiem

(výrobné nástroje, pracovné sily)

- Na čele robotníckeho hnutia boli ľavicovo orientované politické strany.
- Myšlienkový smer udávali Karol Marx, Fridrich Engels (nemci žijúci v Anglicku) a o sto rokov neskôr Vladimír Iljič Lenin (Rusko). V roku 1848 vznikol Manifest komunistickej strany.
- Učili nenávidieť triedneho nepriateľa – bohatých, poštátnenia majetku (vo vlastníctve videli príčinu spoločenských nepokojov), nevyhnutnosť revolučného boja – zbraňami odstrániť bohatých.
- Usilovali sa o raj na zemi, ale bez Boha. Mysleli si že zabezpečia rovnoprávnosť.

Po dvesto rokoch vidíme, že dosiahli opak:

priepasť medzi chudobnými a bohatými sa zväčšuje. Všade kde ľavicové strany vládli (socialistické alebo komunistické) je nadmerná korupcia (východná Európa) ako následok ľavicového modelu riadenia štátu.

Ľavicové strany sľubujú pokrok ale privedú krajinu do zaostalosti (viď Severná Kórea), sľubujú prácu, ale výsledok je vysoká nezamestnanosť.

32 Osvietenecký absolutizmus - Mária Terézia

Panovník bol vyňatý z moci zákona, mal absolútnu moc,

ale tú mal využívať v prospech obyvateľov svojho štátu, ktorým priznával niektoré práva (sociálna spravodlivosť, vzdelanie, pokrok).

budovanie úradníckeho aparátu, úradnej byrokracie a zároveň snaha o kontrolu všetkých oblastí života.

- reformy v postavení roľníkov (urbariálne reformy, zrušenie nevoľníctva);
- - cirkevné reformy (upravenie vzťahu štátu a cirkvi);
- - školská reforma;
- - reformy v štátnej správe.

33 Reformy Jozefa II.

- Toleračný patent - zrovnoprávnil všetkých kresťanských veriacich
- povinné vyučovanie nemčiny - od roku 1784 sa nemčina stáva výlučným úradným jazykom v Uhorsku
- 1785 zrušil nevoľníctvo
- hygienické opatrenia: zákaz pochovávania v kostoloch, pochovávanie v plátne, obmedzil detskú prácu, zriadil úrad pre verejné zdravotníctvo
- Farské chudobinské ústavy (Pfararmeninstitut)

34. Elisabeth Fry,
krajina, storočie, hlavné myšlienky

- 1780 v rodine Quakerovcov (prísne kresťanské zásady) v Anglicku.
  Vydala sa za bankára Jozefa Fry. Mali jedenásť detí.
- dobrovoľná záslužná práca vo väzniciach.
- aby dozorkyne v ženských väzniciach - ženy
- Presadila v roku 1818 vlastnú koncepciu trestného práva - základom bolo náboženstvo. Uznanie kráľovnej Viktórie
- v ženskej väznici v Londýne kurzy šitia pre väznené ženy a vzdelávacie kurzy pre ich deti. Venovala sa aj ženám prepusteným na slobodu, pomáhala im hľadať ubytovanie a prácu.

35. **Saleziáni** –
zakladateľ, krajina, storočie, hlavné myšlienky

Don Bosco

1815 - 1888

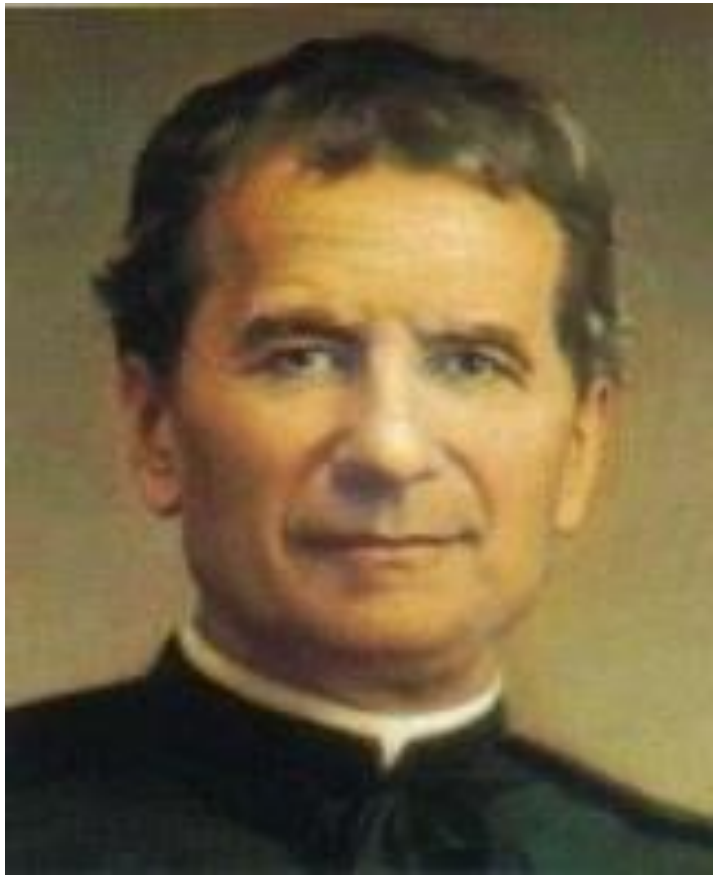

- Turín na severe Talianska (dnes výrobca Fiat)
- poskytoval útulok sirotám bez prístrešia. Učil ich práci a láske k Pánovi, spieval, hral a modlil sa s nimi.
- preventívny systém: postavený na 3 pilieroch: rozum, viera, láskavosť (pedagogika).
- Pri výchove sa kombinuje šport, hudba, divadlo, vzdelávanie v remeslách, v akademických disciplínach spolu s náboženstvom.

36. Sieveking Amália

krajina, storočie, hlavné myšlienky

- Dodnes existuje Nemocnica Amalie Sieveking v Hamburgu.
- Nemecká protestantka Amália Sievekingová založila v roku 1832 Ženskú spoločnosť pre starostlivosť o chudobných a chorých, ktorá poskytovala materiálnu a finančnú pomoc núdznym.
- Vytvorila protestantskú organizáciu podobnú katolíckym milosrdným sestrám, ktorá by ženám umožňovala starať sa o chudobných a chorých formou riadneho zamestnania. Myslela pritom predovšetkým na nevydaté ženy, ktoré tak mohli získať zmysluplnú náplň života.
- Luteránsky farár Theodor Fliedner v tridsiatich rokoch 19. storočia založil diakoniu žien. V roku 1836 vznikol z jeho popudu pri Düsseldorfe prvý materský dom diakoniek a malá nemocnica. Diakonky sa vzdelávali v cirkevných zboroch, v starostlivosti o chorých a v pedagogike malých detí.